

Î N C H E I E R E

17 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului depus de către Elena Bîrnaz,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de către Elena Bîrnaz împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei
Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia cu privire la anularea deciziei și obligarea
efectuării recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 12 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a
fost admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, a fost casată
hotărârea din 12 octombrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și a fost
emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii, ca depusă tardiv,

c o n s t a t ă :

La 6 decembrie 2017, Elena Bîrnaz a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare CNAS) și Casei
Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia (în continuare CTAS Drochia) cu privire
la anularea deciziei și obligarea efectuării recalculării pensiei.

În motivarea acțiunii a indicat că la 13 octombrie 2014, s-a adresat CNAS cu
cerere, prin care a solicitat acordarea pensiei pentru limita de vârstă, la care i-a fost
calculată pensia în mărime de 767,22 de lei, iar ulterior, în conformitate cu
indexările efectuate în prezent a fost alocată o pensie în mărime de 1 122,55 de lei.

Astfel, nefiind de acord cu mărimea pensiei, dânsa s-a adresat CNAS referitor
la efectuarea recalculării pensiei și includerea în stagiul de muncă în economia
națională, până la atingerea vârstei de pensionare, perioada de 15 iulie 1970 – 29
august 1984, 1 iunie 1983 – 22 mai 1988, 21 iunie 1988 – 30 iunie 1988, 6 iulie
1988-31 mai 1989 și 2 ianuarie 2012-4 februarie 2013.

Reclamanta și-a exprimat dezacordul cu decizia CNAS nr. 31/2017/867 din
14 februarie 2017, prin care a fost inclus stagiul din agricultură de 17 ani 3 luni și
28 zile.

Elena Bîrnaz a solicitat repunerea în termen, anularea deciziei CNAS nr.
31/2017/867 din 14 februarie 2017, prin care a fost calculată pensia pentru limita

de vârstă pe stagiu în agricultură de 17 ani 3 luni 28 zile în mărime de 1 051,08 de lei, obligarea CNAS să efectueze recalcularea pensiei pentru limita de vârstă, incluzând în stagiu, și stagiul de muncă în economia națională din 15 iulie 1970 - 29 august 1984; 1 iunie 1983 – 22 mai 1988; 21 iunie 1988 - 30 iunie 1988; 6 iulie 1988 – 31 mai 1989 și 2 ianuarie 2012 – 4 februarie 2013.

La 28 decembrie 2017, Elena Bîrnaz a depus cerere de concretizare și modificare parțială a cererii de chemare în judecată inițială, prin care a solicitat obligarea CNAS să includă în stagiul de muncă în agricultură de 17 ani, 3 luni, 28 zile și stagiul de muncă în economia națională după cum urmează: 14 septembrie 1977-29 august 1981 (Fabrica de zahăr Drochia) – 3 ani, 11 luni, 15 zile; 2 mai 1983 – 1 iulie 1983 (Asito Nisporeni) – 1 lună, 29 zile; 2 iulie 1983-22 mai 1988 (Asito Soroca) – 4 ani, 10 luni, 20 zile; 20 iunie 1988-30 iunie 1988 (Fabrica de mobilă Drochia) – 10 zile; 5 iulie 1988-29 august 1990 (Fabrica de Zahăr Drochia) – 2 ani, o lună, 24 zile; 1 iunie 2010 – 1 iunie 2011 (Ajutor de șomaj) – 1an; 1 ianuarie 2012-4 februarie 2013 (SRL „Baltari Prim”) – 1 an, o lună, 3 zile și 4 februarie 2013 – 21 mai 2014 (Ajutor de șomaj) – 1an, 2 luni, 7 zile în total stagiul de 33 ani, 3 luni, 20 zile.

Prin hotărârea din 12 octombrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Central, acțiunea depusă de către Elena Bîrnaz a fost respinsă.

La 20 octombrie 2018, Elena Bîrnaz a declarat apel împotriva hotărârii din 12 octombrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Central.

Prin decizia din 12 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de CNAS, a fost casată hotărârea din 12 octombrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Central și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii depusă de către Elena Bîrnaz, ca depusă tardiv.

Pentru a decide astfel, instanța de apel și-a întemeiat soluția pe prevederile art. 17 alin. (1), (4) și 25 alin. (1) lit. a) ale Legii contenciosului administrativ, precum și prevederile art. 116 alin. (3) Cod de procedură civilă.

În contextul normelor enunțate, instanța de apel a reținut că actul administrativ contestat a fost adus la cunoștința Elenei Bîrnaz la 17 februarie 2017, pe când acțiunea în contencios administrativ a fost depusă la 5 decembrie 2017, peste termenul de prescripție de 30 de zile indicat la art. 17 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ. (f.d. 51)

Prin urmare, instanța de apel a conchis că Elena Bîrnaz nu a prezentat în temeiul art. 116 alin. (3) Cod de procedură civilă, probe care dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură, în termen.

Pe cale de consecință, se atestă că prima instanță la emiterea hotărârii nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond, astfel, în cele din urmă, instanța de apel a ajuns la concluzia respingerii acțiunii ca depusă tardiv.

La 15 mai 2019, prin intermediul oficiului poștal, Elena Bîrnaz a declarat recurs împotriva deciziei din 12 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept procedural, indicând că probele aduse în vederea omiterii termenului de adresare în judecată sunt întemeiate.

În acest sens, a apreciat ca fiind greșită soluția instanței de apel, prin care a casat hotărârea primei instanțe, întrucât există temei legal pentru repunerea acțiunii în termen.

A considerat că i-a fost îngădit dreptul la un proces echitabil, prevăzut de art. 5 și 8 ale Codului de procedură civilă, art. 16 alin. (2), 20 și 26 alin. (1), (3) din Constituție, precum și art. 6 CEDO.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, compensarea cheltuielilor de judecată.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ, reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 12 februarie 2019.

Recurenta a recepționat decizia instanței de apel la 22 martie 2019. (f.d.160)

Astfel, recursul declarat la 15 mai 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de către Elena Bîrnaz, în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Elena Bîrnaz, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva

sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Elena Bîrnaz.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Elena Bîrnaz, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva